

Шульська Н. М.

Волинський національний університет
імені Лесі Українки

Зінчук Р. С.

Волинський національний університет
імені Лесі Українки

Калита О. П.

Державний податковий університет

УКРАЇНСЬКІ КУЛЬТУРНІ РЕАЛІЇ В СУЧАСНІЙ НЕОФІЦІЙНІЙ ВІЙСЬКОВІЙ АНТРОПОНІМІЇ: НА МАТЕРІАЛІ МОВИ МЕДІА

У статті здійснено аналіз неофіційної військової антропонімії в сучасному українському медіапросторі, зокрема досліджено позивні військовослужбовців як важливе соціокультурне явище. Схарактеризовано культурні реалії, виявлені у формуванні, вживанні та функціонуванні позивних, які відображають національну ідентичність, історичну пам'ять та ментальні настанови українського народу в умовах війни. Матеріалом для аналізу слугує мова сучасних українських медіа, адже саме звідси ми найчастіше дізнаємося про неофіційні антропоніми військових. Досліджено широкий спектр позивних, що відсилають до героїв козацької доби (**Козак, Мамай, Байда, Сірко, Отаман**), постатей національної історії (**Залізняк, Гонта, Бандера, Гетьман**), а також міфологічних і дохристиянських образів (**Перун, Велес, Мольфар, Берегиня, Мара**). З'ясовано, що ці імена на війні втілюють не лише особистісні риси військових, а й несуть символічне навантаження – вони є культурним кодом, репрезентуючи зв'язок із національними архетипами, духовністю, героїзмом, а також глибоко вкоріненими цінностями українського суспільства. Окремо розглянуто специфіку вживання позивних у журналістських текстах: способи цитування, синтаксичне оформлення, поєднання з офіційними іменами. Важливою є поява жіночих позивних, у яких репрезентовано образи жіночої сили, захисницької функції та містичності (**Берегиня, Мавка, Морена**). Вони свідчать про трансформацію традиційних гендерних ролей і підкреслюють зростання важливості жінки в обороні держави. Зроблено висновок, що сучасна неофіційна антропонімія українського війська є багатограним феноменом, який не лише слугує засобом комунікації та ідентифікації, а й зберігає народну пам'ять, утверджує культурну тяглість і формує національний наратив в умовах війни. Неофіційна військова антропонімія виконує ідентифікаційну, символічну, комунікативну та меморативну функції, і саме в цьому полягає її культурна й соціальна цінність.

Ключові слова: культурні реалії, неофіційна антропонімія, позивний, військовий, російсько-українська війна, мова медіа.

Постановка проблеми. У період російсько-української війни мова відіграє ключову роль не лише як засіб комунікації, а й як інструмент формування національної ідентичності, морального опору та культурної самоідентифікації. Одним із яскравих феноменів сучасної воєнної комунікації в Україні є позивні військових – неофіційні імена, що використовують військовослужбовці в оперативному спілкуванні. Проте позивні в українському контексті давно вийшли за межі суто функційного застосування: вони стали носіями культурного коду, символами

персональної історії, гумору, ідеології, опору та героїзму.

Історичні корені використання символічних імен сягають давньоукраїнських культурних реалій: дружинних прізвиськ, козацьких імен і назв, які часто відображали риси характеру, професію чи особисту історію носія. У козацькому середовищі прізвиська були маркером гідності, військової доблесті та соціального статусу, а також виконували функцію ідентифікації в умовах бойових дій. Ці культурні практики мають пряме продовження в сучасних воєнних умовах, де позивні

стають не лише практичним засобом зв'язку, а й проявом національного характеру та спадковості героїчного досвіду.

У мові сучасних українських медіа позивні відіграють не лише інформативну, а й виразно ідентифікаційну функцію. Через них журналісти персоніфікують військових, надаючи кожному з них символічного значення, що підсилює емоційний вплив повідомлень на аудиторію. Позивні стають засобом наративізації війни, адже за їх допомогою формується образ героя, борця, захисника, що близький і зрозумілий широкому загалу. У такий спосіб медіа не лише фіксують факти, а й формують культурну пам'ять і сприяють зміцненню національного духу.

Актуальність вивчення неофіційних антропонімів військових зумовлена не лише воєнним станом і потребою фіксувати новітні мовні явища, а й необхідністю осмислення глибших культурних змін, які відбуваються в українському суспільстві. Позивні стали частиною публічного дискурсу, елементом національного символізму, ідентичності та навіть частиною народної епопеї сучасної війни. Їхній аналіз дає змогу простежити, як трансформуються лінгвозасоби самовираження, формуються нові соціокультурні коди, як воєнна лексика стає частиною культурної пам'яті народу. Такий підхід також сприяє глибшому розумінню ролі мови в зміцненні національної єдності та в протистоянні зовнішній агресії. Особливої актуальності дослідження позивних набуває в контексті повномасштабної війни росії проти України. У медійному дискурсі позивні українських військових постають маркерами колективної пам'яті, стають частиною наративу про сучасну війну, героїзм та боротьбу за свободу. Їхній культурний підтекст, етимологія, символіка, а також спосіб їхньої репрезентації в медіа – усе це створює унікальне поле для лінгвістичного й культурознавчого аналізу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасній науковій парадигмі зростає зацікавлення до аналізу неофіційних імен військових – позивних як особливого виду антропонімів, що виникають у специфічному соціокультурному контексті – воєнній комунікації. Дослідження, присвячені неофіційній військовій антропонімії, окреслюють важливі тенденції в процесах мовотворення, семантики, номінації та функціонування таких одиниць. Значний внесок у вивчення цієї тематики зробили Л. Белей та Л. Кравченко. Зокрема, у працях Л. Белей розглянуто творення й функціонування позивних у воєнному

дискурсі, їхній зв'язок із культурними архетипами, історичними алюзіями та індивідуальними рисами особистості [1]. Автор простежує еволюцію українських позивних від козацької доби до сучасності [2]. У працях Л. Кравченко поглиблено аналіз щодо лексичної бази та мотивації номінаційних процесів, зосереджено увагу на походженні позивних та їхній семантичній структурі [3; 4]. Подібну проблематику висвітлює Л. Підкуймуха, яка робить акцент на прагматичних і комунікативних аспектах функціонування позивних у бойових умовах [7]. З гендерної перспективи неофіційні антропоніми розглядає С. Петрова, аналізуючи словотвірну специфіку позивних українських військовослужбовців [6]. Дослідники також подають класифікацію мотивів номінації: за зовнішністю, характером, військовими заслугами, іноді – з гумористичним чи іронічним забарвленням [8]. О. Мироненко інтерпретує позивні як вторинні номінації, що відіграють роль репрезентантів соціокультурної ідентифікації особистості в умовах війни [5]. Н. Шулська та інші науковці вивчають лексико-семантичну базу неофіційних військових антропонімів [9; 12], наголошують на ролі медіа у формуванні та закріпленні позивних, зокрема через воєнний дискурс [10]. Порівняльний аспект простежено в дослідженні Р. Яцьківа, який проводить паралелі між псевдонімами часів національно-визвольних змагань і сучасними військовими позивними [11]. Наведені праці засвідчують, що неофіційні імена бійців – це багатовимірний мовний феномен, у якому поєднані комунікативна функція, маркери ідентичності та елементи мовотворчості в екстремальних умовах.

Окремої уваги заслуговує культурологічний аспект вивчення позивних. Вони є своєрідним дзеркалом національного світогляду, репрезентуючи давньоукраїнські культурні реалії, глибинні цінності, уявлення про героїзм, силу, гумор, побратимство й самоіронію. Через корпус неофіційних військових антропонімів можна простежити трансформацію мовної картини світу в умовах війни, а також зміну способів самопредставлення українського воїна. Це робить дослідження позивних важливим інструментом не лише для лінгвістів, а й для культурологів, соціологів та істориків.

Постановка завдання. Мета статті – дослідження культурних особливостей формування, вживання та функціонування позивних українських військових у сучасному медійному просторі.

Основою аналізу слугує мова сучасних медіа як відображення соціокультурних процесів. Особливу увагу приділено семантичному, стилістичному та прагматичному аспектам використання позивних у медіа.

Виклад основного матеріалу. Позивні військовослужбовців, що виникли як елемент бойової ідентифікації та оперативного зв'язку, в українському медійному контексті набули значення символів, що конденсують особистість, досвід, професію й культурні коди бійців. У журналістських текстах позивні не лише маркують окремих героїв публікацій, а й формують метафоричний наратив про війну, де кожен військовий постає не лише як учасник бойових дій, а як носій іменного значення, закоріненого в побуті, професії, традиції або особистому досвіді. Журналісти активно використовують другі імена бійців як засіб персоніфікації та драматизації репортажного матеріалу, надаючи оповіді додаткової експресії. Вони слугують своєрідною маскою, що приховує особу, але водночас виявляє сутність, часто більше, ніж справжнє ім'я. Особливо показовими є позивні з культурним, мистецьким або історичним підґрунтям, які апелюють до колективної пам'яті та національного архетипу. Такі приклади вказують на здатність позивного виступати смисловим маркером, адже він стисло передає ідентичність особи, посилює зв'язок із читачем, викликає емоційний відгук і підсилює наративний ефект.

Сучасні неофіційні антропоніми українських військових – це не лише основний засіб ідентифікації на війні, але часто це імена-символи, що не тільки характеризують воїнів, але й відображають культурні реалії, пов'язані з історією, міфологією, релігією, народною пам'яттю, літературою, музикою тощо. Такі позивні зазвичай мають глибокий символічний зміст і підкреслюють зв'язок із родом, традицією, духовною або бойовою силою. В одному журналістському матеріалі про загиблого військового натрапляємо на таке метафоричне пояснення значення позивних імен на війні: «Позивний – це не самоназва, він має бути точним, як постріл, і портретно-впізнаваним з першого звуку» (vogue.ua, 18.04.2023). Виявляємо й комічні пояснення методики вибору позивного: «Позивний не має бути крутим. Він має бути містким і коротким. Бажано – з відкритих складів. Як у мене: “Че-ре-па-ха”» (liga.net, 26.04.2024).

Українську історію, зокрема козацтво, відображають такі неофіційні найменування військових: **Козак** (як символ вільного воїна-захисника):

«Командир Військової школи імені полковника Євгена Коновальця друг Кірт згадує загиблого воїна так: “**Козак** був такою колоритною постаттю, що дивилися на нього і зразу бачили, що це справжній козак. Він мав козацькі вуса, чуб, сережку, міцну статуру. Але не зовні проявлялася його вдача, а у переконаннях і поглядах. Він взяв у руки шаблю і пішов захищати свій рідний край”» (azov.org.ua, 15.02.2023); «49-річний головний сержант гірсько-штурмового підрозділу 128 ОГШБр Ігор – позивний **Козак** – розвідник зі стажем» (life.pravda.com, 04.12.2024); **Мамай** (символ легендарного козака – народного героя): «Там бойові побратими дали молодому воїну позивний “**Мамай**” – за козацьку вдачу та вуса, а ще по-філософськи творчий підхід до війни і штурмів» (che.cn.ua, 12.07.2024); «Нині боєць із позивним “**Мамай**” – гранатометник мотопіхотної роти мотопіхотного батальйону. “Це в мене ще з дитинства”, – розповів про своє псевдо боєць» (konkurent.ua, 01.12.2024); **Гайдамака** (символ повстанця і борця за волю): «Ми стоїмо до останнього!»: історія “азовця” зі Шполи Дениса Мишалова “**Гайдамака**”» (shpolyanochka.com.ua, 03.01.2024); «Побратими його звали на фронті “**Гайдамака**”». Дмитро був з родом з Фастова і виріс у родині військового» (vechirniy.kyiv.ua, 14.06.2023); **Байда** (символ козака Байди Вишневецького): «Серед побратимів Олег відзначався стриманістю, відповідальністю, врівноваженістю, почуттям гумору та оптимізму і отримав позивний “**Байда**”» (petition.president.gov.ua, 30.12.2024); «Запоріжець Микола на псевдо “**Байда**” був цивільним, але війна змінила все. Після боїв на Куп'янщині він отримав високу військову нагороду» (zprz.city/news, 06.03.2025); **Запорожець** (символ Запорозької Січі): «Пам'яті бійця полку “Азов” Сергія Бобрицького (позивний “**Запорожець**”)» (ukrinform.ua, 10.06.2023); «Денис Максишко (позивний “**Запорожець**”) загинув під час виконання бойового завдання поблизу села Прибузьке у Миколаївській області» (forpost.media, 27.06.2025); **Залізняк** (на честь козацького ватажка Максима Залізняка): «Вона розповіла, що позивний “**Залізняк**” хлопець взяв собі на честь ватажка гайдамаків Максима Залізняка: “Ще в юності він багато читав про Холодний Яр. В нього була настільна книга про Холодний Яр. І позивний “Залізняк” він собі взяв з тих подій, які відбувалися ще понад 100 років тому. Це для нього було прикладом. І так склалося, що він пішов служити

в 93 окрему механізовану бригаду “Холодний Яр”» (suspilne.media, 12.10.2014); «Він з 2014-го воював у батальйоні “Азов”, псевдо “Залізник” взяв на честь ватажка гайдамаків Максима Залізняка» (vogue.ua, 18.04.2023); **Гонта** (на честь Івана Гонти, ватажка Коліївщини): «Згодом він почав діяти активніше: залишав на стінах проукраїнські написи, підпалював російські машини тощо. Тоді-то ексвійськовий і отримав позивний **Гонта**» (pochuta.media, 08.12.2024); «Зокрема, він описав історію одного з підпільників на псевдо **Гонта**, який мав військовий досвід і зробив дуже багато для України в окупації» (glavcom.ua, 02.09.2024); **Сірко** (на честь кошового отамана Івана Сірка): «В Окремій президентській бригаді імені Богдана Хмельницького, служить боєць з позивним “**Сірко**” – чоловік, який пройшов шлях від піхотинця до оператора БПЛА та інженера» (armyinform.com.ua, 01.02.2025); **Отаман** (символ козацького лідера): «На запитання журналістів, чому в Оксани був позивний “**Отаман**” її побратим Олександр відповів: “тому що вона кожного могла “набодурити” (змотивувати, – ред.) пацанів на якийсь двійж, що потім ми не могли їх заспокоїти”. І підбадьорити вона їх могла, навіть, якщо ті дуже боялись, тому “**Отаман**”» (focus.ua, 06.08.2024).

Неодноразово виявляємо й інші культурно-історичні реалії у військовій неофіційній антропонімії: «Снаряд зачепив голову: історія військовослужбовця з Львівщини із позивним “**Бандера**”» (suspilne.media, 26.11.2023); «Повернувся з Польщі захищати Україну. Історія нацгвардійця з позивним “**Князь**”» (suspilne.media, 25.03.2022); «28-річний старший солдат Андрій Гусак, позивний **Лицар**, помер 7 липня 2023 року в реанімації Дніпропетровської обласної клінічної лікарні ім. Мечникова» (victims.memorial, 07.07.2023); «Поки є сила, здоров’я, наснага»: мінометник “**Гетьман**” про свій внесок у перемогу» (armyinform.com.ua, 29.01.2025); «Позивний **Кий**, має подвійне пояснення. По-перше, моє прізвище закінчується на цей склад, а по-друге, я з Києва» (tenews.org.ua, 20.06.2025).

Серед сучасних неофіційних іменувань воїнів виявляємо номінації, що відображають міфологію й давні вірування українців, зокрема дохристиянські, пор. **Перун** (бог грому та війни, символ сили): «Пам’яті морського піхотинця Антона Гевака (позивний “**Перун**”)» (ukrinform.ua, 28.05.2023); **Велес** (бог мудрості, магії й багатства): «Нацгвардієць з позивним “**Велес**” обороняє Донецьчину з перших днів

війни» (suspilne.media, 07.02.2023); **Ярило** (бог весни, родючості, пристрасті та сили): «“Мене хотіли розстріляти і повішати”. Звільнений з полону азовець “**Ярило**” розповів, як пройшов тортури донецької катівні “Ізоляція”» (bukinfo.com.ua, 16.10.2024); **Чугайстер** (добрий лісовий дух-охоронець): «Сашко має позивний **Чуга** (похідне від Чугайстра – добрий дух з української міфології)» (gluzd.org.ua, 23.03.2024); **Сварог** (бог неба, вогню та ковальства): «Його позивний “Сварог”, її – “Сонечко”: подружжя з Тернопільщини воює на передовій» (suspilne.media, 01.09.2023); **Мольфар** (знахар, чарівник у гуцульській культурі): «“**Мольфар**” – військовослужбовець отримав такий позивний у зв’язку з тим, що він за фахом медик» (dpsu.gov.ua, 22.04.2024).

У цій тематичній групі фіксуємо й позивні жінок-військовослужбовиць: **Берегиня** (захисниця роду): «Має й позивний – **Берегиня**! Перше, що цікавить, як там жінці? Каже, я не жінка, а солдатка-контрактниця, а потім медик!» (transcarpatia.net, 04.06.2022); **Мавка** (лісова русалка з української міфології): «Її позивний – “**Мавка**”. За тендітною зовнішністю – сталева воля майора ЗСУ Тетяни Камерістової, колишньої вчительки, а нині – воїна» (suspilne.media, 07.02.2025); **Мара** (богиня смерті, викликає страх у ворога): «Військова Дарина, позивний **МАРА**» (ctzn24.com, 23.09.2024), **Морена** (богиня потойбіччя і смерті): «“**Морена**” – захисниця обрала собі такий позивний, бо захоплюється богами слов’янської міфології» (dpsu.gov.ua, 22.04.2024).

Українське музичне мистецтво колоритно відтворюють такі позивні українських бійців: «Позивний отримав через вуса: історія воїна “Сталевої Сотки” із позивним “**Кобзар**”» (life.rayon.in.ua, 22.10.2024); «Бойовий медик “**Ліра**” спецпідрозділу “Відар” ГУР МО розповідає як правильно користуватись турнікетами (ВІДЕО)» (uaonline.com.ua, 16.09.2024); «Ваш позивний – “**Бандура**”» (glavcom.ua, 12.01.2025); «Анастасія (позивний “**Сопілка**”) також родом з Рубіжного» (tribun.com.ua, 02.01.2025).

Аналіз контекстів уживання неофіційних імен учасників бойових дій показав, що в медіа частіше трапляється позивне ім’я, подане через цитати побратимів або у форматі інтерв’ю із самим військовим. Рідше журналісти додають до позивного офіційне ім’я та прізвище, іноді – лише ім’я. Позивні пишуть у лапках (найчастіше) або без лапок (рідше), спорадично фіксуємо написання повністю великими літерами.

Причини вибору того чи того позивного розкриті не завжди, хоча в окремих матеріалах усе ж подані розгорнуті історії або цікаві обставини виникнення неофіційних іменувань.

Висновки. Дослідження неофіційної військової антропонімії засвідчило виразну тенденцію до використання в позивних українських військовослужбовців історичних, культурних та міфологічних маркерів, що слугують символами ідентичності, зв'язку з національною історією та світоглядом. Найпоширеніші іменування, пов'язані з українським козацтвом (*Козак, Мамай, Байда, Гайдамака, Сірко, Отаман* тощо). Ці антропоніми, з одного боку, наслідують героїчний образ борця за свободу, з іншого – відображають прагнення зберегти тяглість національних традицій. Значна частина позивних апелює до фігур історичних постатей і персоніфікованих символів сили та мужності (*Залізняк, Гонта, Бандера, Гетьман, Князь, Лицар, Кий*), а також до міфологічних і дохристиянських образів (*Перун, Велес, Ярило, Чугайстер, Сварог, Мольфар*), що репрезентують зв'язок із глибинними пластами народної культури та уявленнями

про воїна-захисника. Окрему увагу заслуговує участь жінок у сучасному військовому наративі, про що свідчить наявність специфічних жіночих позивних, в основі яких лежать образи жіночої сили, оберегу та містичності (*Берегиня, Мавка, Мара, Морена*). Отже, військова антропонімія є не лише засобом індивідуалізації бійця й бійчині, а й потужним культурним кодом, що формує символічний простір української боротьби за незалежність.

Позивні військових у сучасній українській журналістиці виконують не лише інформаційну, а й культурну, наративну та символічну функції. Їхній аналіз дав змогу глибше зрозуміти механізми репрезентації воєнної реальності в медіа та роль мови в конструюванні героїчного образу захисника.

Перспективні дослідження у сфері військової неофіційної антропонімії можуть бути зосереджені на кількох важливих напрямках. Актуальним є зіставлення українських позивних із відповідними явищами в антропонімічному просторі інших країн, що дасть змогу окреслити унікальні та спільні риси культурного коду воїна.

Список літератури:

1. Белей Л.Л. Позивні учасників АТО й ООС – творення та функціонування. *Мовознавство*. 2020. № 3. С. 49–62.
2. Белей Л. Українські позивні – від Байди до Баті. *Uchoose.info*: сайт. 2020. URL: <https://uchoose.info/ukrayinski-rozyvni-vid-bajdy-do-bati/>
3. Кравченко Л. Лексична база позивних українських бійців – учасників озброєного конфлікту на сході України в 2014 р. *Тенденції розвитку української лексики та граматики*. 2015. № 2. С. 224–237.
4. Кравченко Л. Мотиви номінації позивних українських бійців – учасників бойових дій російсько-українського конфлікту на сході України. *Teka Komisji Polsko-Ukraińskich Związków Kulturowych: czasopismo*. 2016. XI. S. 80–85.
5. Мироненко О. В. Вторинні номінації як репрезентанти соціально-культурної ідентифікації українських військових. *Закарпатські філологічні студії*. 2024. Вип. 33. Т. 2. С. 25–30.
6. Петрова С. А. Позивні українських військовослужбовців-жінок, учасниць АТО/ООС: словотвірний аспект. *Філологічні студії*. 2020. № 11. С. 74–78.
7. Підкуймуха Л. М. Позивні учасників антитерористичної операції на Донбасі: спроба аналізу. *Мова: класичне – модерне – постмодерне*. 2016. № 2. С. 135–144.
8. Хрустик Н. М., Петрова С. А., Серкал С. А. Позивні українських військовослужбовців: мотиви номінації. *Вісник Одеського національного університету. Серія: Філологія*. 2021. № 26, 2 (24). С. 104–114.
9. Шульська Н. М. Номінативна характеристика позивних імен бійців АТО, уживаних у мові ЗМІ. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету. Серія: Мовознавство*. 2017. № 1 (27). С. 342–347.
10. Шульська Н. М., Кирилюк О. Л., Салтан В. Л. Неофіційна антропонімна лексика воєнного медіадискурсу: специфіка творення й номінація. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2024. Т. 35 (74). № 6. С. 27–32. URL: https://philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2024/6_2024/7.pdf
11. Яцьків Р. Псевдоніми учасників національно-визвольних змагань – позивні військовослужбовців Збройних сил України: семантичні паралелі. *Рідне слово в етнокультурному вимірі*. 2014. С. 99–106.
12. Shulska N., Kostusiak N., Rymar N., Zavarynska I., Mykhalchuk S., Bovda O. Call Names in Unofficial Communication of the Military: Specificity of Creation and Lexico-Semantic Base. *AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research*, 2022. Vol. 12, Issue 2, Spec. Issue XXX. P. 53–60. URL: http://www.magnanimitas.cz/ADALTA/120230/papers/A_11.pdf.

**Shulska N. M., Zinchuk R. S., Kalita O. P. UKRAINIAN CULTURAL REALITIES
IN MODERN UNOFFICIAL MILITARY ANTHROPONYMY: BASED ON THE MATERIAL
OF THE LANGUAGE OF THE MEDIA**

*The article analyzes unofficial military anthroponymy in the modern Ukrainian media space, in particular, examines the call signs of military personnel as an important socio-cultural phenomenon. The cultural realities revealed in the formation, use and functioning of call signs, which reflect the national identity, historical memory and mental attitudes of the Ukrainian people in war conditions, are characterized. The material for the analysis is the language of modern Ukrainian media, because it is from here that we most often learn about the call signs of military personnel. A wide range of call signs referring to heroes of the Cossack era (**Kozak, Mamai, Baida, Sirko, Ataman**), figures of national history (**Zaliznyak, Gonta, Bandera, Hetman**), as well as mythological and pre-Christian images (**Perun, Veles, Molnar, Berehynia, Mara**, etc.) has been studied. It has been found that these names in war embody not only the personal traits of the military, but also carry a symbolic load – they are a cultural code, representing a connection with national archetypes, spirituality, heroism, as well as deeply rooted values of Ukrainian society. The specifics of the use of call signs in journalistic texts have been separately considered: methods of quoting, syntactic design, combination with official names. The appearance of female call signs, which embody images of female strength, protective function and mystical femininity (**Berehynia, Mavka, Morena**), is also important. They testify to the transformation of traditional gender roles and emphasize the growing role of women in the defense of the state. It is concluded that the modern unofficial anthroponymy of the Ukrainian army is a multifaceted phenomenon that not only serves as a means of communication and identification, but also performs the function of preserving national memory, establishing cultural continuity and forming a national narrative in war conditions. Unofficial military anthroponymy performs an important identification, symbolic, communicative and commemorative function, and this is precisely its cultural and social value.*

Key words: cultural realities, unofficial anthroponymy, call sign, military, Russian-Ukrainian war, media language.